

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 248/2012-130

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. septembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Sergeja Kohuta o návrhu skupiny 34 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, zastúpených advokátom Mgr. Štefanom Jakabom, Žižkova 6, Košice, na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. c) Ústavy Slovenskej republiky vo veci namietaného nesúladu

- ustanovení § 2 ods. 4 písm. a) a b) a § 4 ods. 1 písm. k) všeobecne záväzného nariadenia obce Drahňov č. 1/2012 zo 6. decembra 2011 o miestnych daniach a o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území obce Drahňov,

- ustanovenia § 7 písm. a) všeobecne záväzného nariadenia obce Jastrabie pri Michalovciach č. 1/2011 z 10. decembra 2010 o miestnych daniach,

- ustanovenia § 7 písm. a) všeobecne záväzného nariadenia obce Iňačovce č. 2/2007 zo 14. decembra 2007 o miestnych daniach a

- ustanovení § 3 ods. 1 písm. a) a b) všeobecne záväzného nariadenia obce Čečehov č. 4/2011 zo 7. decembra 2011 o miestnych daniach a poplatkoch na kalendárny rok 2012

s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 4, čl. 13 ods. 1 písm. a), ods. 2 a 4, čl. 20 ods. 1 a čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj

namietaného nesúladu ustanovenia § 3 ods. 4 písm. e) všeobecne záväzného nariadenia obce Drahňov č. 1/2012 zo 6. decembra 2011 o miestnych daniach a o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území obce Drahňov s § 12 ods. 2 v spojení s § 10 ods. 1 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov,

za účasti Obecného zastupiteľstva obce Drahňov, zastúpeného advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Štúrova 20, Košice, Obecného zastupiteľstva obce Iňačovce, Obecného zastupiteľstva obce Čečehov a Obecného zastupiteľstva obce Jastrabie pri Michalovciach, takto

r o z h o d o l :

Konanie o návrhu skupiny 34 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky **z a s t a v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 9. marca 2012 doručený návrh skupiny 34 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej aj „skupina poslancov“), zastúpených advokátom Mgr. Štefanom Jakabom, Žižkova 6, Košice, na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) a c) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ktorým sa domáhali vyslovenia nesúladu ustanovení § 8 ods. 2 druhej a tretej vety, § 12 ods. 2 druhej a tretej vety a § 17 ods. 2 písm. l) zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o miestnych daniach“), ako aj ustanovení § 2 ods. 4 písm. a) a b) a § 4 ods. 1 písm. k) všeobecne záväzného nariadenia (ďalej len „VZN“) obce Drahňov č. 1/2012 zo 6. decembra 2011 o miestnych daniach a o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území obce Drahňov (ďalej len „VZN obce Drahňov“), ustanovenia § 7 písm. a) VZN obce Jastrabie pri Michalovciach č. 1/2011 z 10. decembra 2010 o miestnych daniach, ustanovenia § 7 písm. a) VZN obce Iňačovce č. 2/2007 zo 14. decembra 2007 o miestnych daniach a tiež ustanovení § 3 ods. 1 písm. a) a b) VZN obce Čečehov č. 4/2011 zo 7. decembra 2011 o miestnych daniach a poplatkoch na kalendárny rok 2012 (spolu ďalej aj „napadnuté ustanovenia VZN obcí Drahňov, Jastrabie pri Michalovciach, Iňačovce a Čečehov“) s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2,

čl. 12 ods. 4, čl. 13 ods. 1 písm. a), ods. 2 a 4, čl. 20 ods. 1 a čl. 35 ods. 1 ústavy a tiež vyslovenia nesúladu ustanovenia § 3 ods. 4 písm. e) VZN obce Drahňov s § 12 ods. 2 v spojení s § 10 ods. 1 zákona o miestnych daniach.

Vzhľadom na skutočnosť, že časť návrhu skupiny poslancov, ktorou namietajú nesúlad označených ustanovení zákona o miestnych daniach s príslušnými ustanoveniami ústavy, patrí v zmysle čl. 131 ods. 1 ústavy do pôsobnosti pléna ústavného súdu a zvyšná časť [týkajúca sa namietaného nesúladu napadnutých ustanovení VZN obcí Drahňov, Jastrabie pri Michalovciach, Iňačovce a Čečehov s príslušnými ustanoveniami ústavy a tiež namietaného nesúladu ustanovenia § 3 ods. 4 písm. e) VZN obce Drahňov s § 12 ods. 2 v spojení s § 10 ods. 1 zákona o miestnych daniach (ďalej aj „zvyšná časť návrhu“), pozn.] do pôsobnosti senátov ústavného súdu v zmysle čl. 131 ods. 2 ústavy, ústavný súd v pléne uznesením č. k. PL. ÚS 5/2012-26 z 11. apríla 2012 rozhodol o vylúčení zvyšnej časti návrhu na samostatné konanie. Predmetom tohto konania je teda len tá časť návrhu, ktorou skupina poslancov namietala nesúlad napadnutých ustanovení VZN obcí Drahňov, Jastrabie pri Michalovciach, Iňačovce a Čečehov s príslušnými ustanoveniami ústavy a tiež nesúlad ustanovenia § 3 ods. 4 písm. e) VZN obce Drahňov s § 12 ods. 2 v spojení s § 10 ods. 1 zákona o miestnych daniach.

Vzhľadom na skutočnosť, že obe časti návrhu skupiny poslancov spolu súvisia, ústavný súd v ďalšej (informatívnej) časti tohto uznesenia uvádza podstatné časti odôvodnenia ich návrhu štruktúralne rozdelené na všeobecnú časť a následne časti odôvodňujúce namietaný nesúlad napadnutých ustanovení VZN obcí Drahňov, Jastrabie pri Michalovciach, Iňačovce a Čečehov s príslušnými ustanoveniami ústavy a tiež namietaný nesúlad ustanovenia § 3 ods. 4 písm. e) VZN obce Drahňov s § 12 ods. 2 v spojení s § 10 ods. 1 zákona o miestnych daniach.

Vo všeobecnej časti odôvodnenia návrhu skupiny poslancov sa najmä uvádza:

«Zákomom č. 582/2004 Z. z. sa upravila pôsobnosť a právomoc obcí, v rámci ktorej obce ako správcovia dane (v spojitosti s príslušným ustanovením § 1a písm. b) zákona 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a neskôr v spojitosti s § 4 ods. 1 zákona

č. 563/2009 Z. z. Daňový poriadok (účinný od 1. 1. 2012) môžu ukladať miestne dane taxatívne vymedzené v § 2 Zákona č. 582/2004 Z. z.. Aplikčná prax obcí v spojitosti s neperfektnosťou Zákona č. 582/2004 Z. z., resp. protiústavnosťou jeho ustanovení namietaných v tomto návrhu vedie k deformáciám právneho prostredia, obmedzeniu slobody podnikania a základných práv a slobôd subjektov (najmä právnických a fyzických osôb vykonávajúcich podnikateľskú činnosť v oblasti pôdohospodárstva a poľnohospodárskej výroby) takým výrazným spôsobom, ktoré je podľa názoru navrhovateľov v právnom štáte neprípustné. Tieto právne nežiaduce a v právnom štáte neakceptovateľné javy sa vynímajú hlavne k jednému druhu miestnych daní, ktoré môže obec ukladať na základe Zákona č. 582/2004 Z. z., ktorým je daň z nehnuteľností (§ 2 ods. 1 písm. a) Zákona č. 582/2004 Z. z.).

Aplikčná prax Zákona č. 582/2004 Z. z., ktorá sa prejavuje v príslušných všeobecne záväzných nariadeniach obcí (ďalej len „VZN“) týkajúcich sa dane z nehnuteľností neberie ohľad na daňové subjekty, umožňuje ich vedomé aj nevedomé konkurenčné zvýhodňovanie na základe jednostranného a častokrát ultimatívneho právneho aktu obce, ktoré je daňový subjekt povinný rešpektovať bez reálnej možnosti brániť sa voči takémuto postupu správcu dane - obce.

Vzhľadom na nejednoznačnosť a neustálenosť právnej teórie, či obec vykonáva pri aplikácii zákona č. 582/2004 Z. z. a vydávaním VZN svoju pôsobnosť v rámci výkonu územnej samosprávy (Čl. 68 Ústavy SR v spojitosti a § 6 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení (ďalej len „ZoOZ“) alebo či obec plní úlohy štátnej správy v tomto prípade na základe splnomocnenia zákonom a v jeho medziach (Čl. 71 ods. 2 Ústavy SR a § 6 ods. 2 ZoOZ) navrhovatelia žiadajú, aby Ústavný súd preskúmal návrh navrhovateľov z hľadiska súladu s Ústavou SR z pohľadu oboch vyššie uvedených ustanovení Ústavy SR a ZoOZ.

Cieľom prijatej právnej úpravy súvisiacej s touto oblasťou bolo zefektívniť správu daní na samosprávnej úrovni a tým vytvoriť podmienky pre reálne napredovanie územnosprávnych jednotiek a nie navodenie stavu, keď obce ako správcovia daní na základe im to umožňujúcej právnej úpravy „zneužívajú“ svoje oprávnenia za účelom naplnenia „obecných rozpočtov“, pričom táto činnosť vedie k zníženiu konkurencieschopnosti daňových subjektov, ktorých základným výrobným prostriedkom

pre ich podnikateľskú činnosť sú nehnuteľnosti (stavby, pozemky) či už v rámci daného mikroregiónu Slovenskej republiky, ale aj v súčte regiónov k zníženiu konkurencieschopnosti daňových subjektov podnikajúcich v Slovenskej republike voči okolitým štátom (vzhlľadom na povahu právnej úpravy okolitých štátov vo vzťahu k dani z nehnuteľnosti a výške dotácií poskytovaných poľnohospodárskym subjektom v Slovenskej republike a v okolitých štátoch).»

1.1 K namietanému nesúladu ustanovení § 2 ods. 4 písm. a) a b) VZN obce Draňov s príslušnými ustanoveniami ústavy

Vo vzťahu k namietanému nesúladu ustanovení § 2 ods. 4 písm. a) a b) VZN obce Draňov s príslušnými ustanoveniami ústavy skupina poslancov najprv poukazuje na skutočnosť, že v týchto ustanoveniach namietaného VZN je ustanovená ročná sadzba dane z pozemkov pre jednotlivé druhy pozemkov vo výške 12,8 % zo základu dane, pričom v roku 2007 bola ustanovená len vo výške 0,6 % zo základu dane, v roku 2010 pre ornú pôdu, chmeľnice, vinice a ovocné sady vo výške 4,8 % základu dane a vo výške 3,2 % zo základu dane pre trvalé trávne porasty a v roku 2011 vo výške 3,2 % pre všetky druhy pozemkov. V nadväznosti na tieto skutočnosti skupina poslancov uvádza, že podľa ich názoru „... stanoviť rozsah práv a povinností (maximálne ročné sadzby daní pre daň z nehnuteľností)... možno len na základe zákona a v jeho medziach, a nie normatívnymi právnymi aktami obcí ako správcov dane (VZN), ktorým táto právomoc neprislúcha. Zákonná absencia takejto úpravy nemôže byť ústavne ospravedlniteľná pre stanovenie maximálnych sadzieb daní obcami ako správcami daní vo svojich jednotlivých VZN. Ako aj z vyššie uvedeného prehľadu vyplýva, oproti roku 2007 sa na území obce Draňov sadzba dane zvýšila v roku 2012 pre vyššie uvedené skupiny pozemkov 21,33 krát a oproti sadzbe určenej v § 8 Zákona č. 582/2004 Z. z. je sadzba vyššia až 51,2 krát. Takéto nekontrolovateľné zvyšovanie sadzieb daní, a tým aj výšky dane, vedie k takému zásahu subjektov do práva vlastníť majetok a práva podnikat', že tieto strácajú reálnu možnosť toto svoje právo v hospodárskom a konkurenčnom prostredí realizovať.

Pre porovnanie uvádzame, že susediaca obec Budkovce, svojím VZN určila ročnú sadzbu dane pre ornú pôdu a trvalý trávnatý porast vo výške 0,2 %. Subjekty pôsobiace

na území obce Budkovce a vlastniace nehnuteľnosti - pozemky s ornou pôdou a trvalým trávnatým porastom zaplatia daň vo výške 9,04 Eur/ha, kým subjektom pôsobiacim na území obce Draňov v súlade s VZN obce Draňov vznikne povinnosť vo vzťahu k predmetným pozemkom zaplatiť daň vo výške 507,26 Eur.“.

V ďalšej časti odôvodnenia skupina poslancov, poukazujúc na judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa predovšetkým princípu proporcionality, uvádza, že „Ústavný princíp konať v medziach zákona a na základe neho pri zachovaní princípu proporcionality nemôže byť aplikovaný a prenesený do VZN obce Draňov, kde následne obec Draňov je aj vykonávateľom týchto medzí. Táto skutočnosť v praxi znamená, že obec Draňov za účelom získania čo najväčších finančných prostriedkov pre potreby svojej činnosti síce rešpektuje zákonný limit 5- násobku medzi najvyššie a najnižšie vymedzenou sadzbou dane určenou vo VZN obce Draňov vo vzťahu k dani z nehnuteľností (pre jednotlivé skupiny pozemkov), avšak v súlade s predošle uvedeným a v dôsledku absencie maximálnych zákonných limitov sadzby daní (ako formu ochrany vlastníckeho práva, resp. jeho čiastkových práv, napr. práva užívať vec - nehnuteľnosť) výška sadzieb týchto daní je neprimerane vysoká, až likvidačná, a absolútne neguje základné právo subjektov vykonávajúcich poľnohospodárku výrobu vlastniť majetok v zmysle Čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, u ktorých je pôda (nehnuteľnosť) základným výrobným prostriedkom a právo podnikat' podľa Čl. 35 ods. 1 Ústavy SR a je v rozpore tiež s Čl. 13 ods. 1 písm. a) a ods. 2 až 4 Ústavy SR. V prípade, keď obec vo všeobecnosti vykonáva normotvornú činnosť v rámci plnenia svojich úloh, je jej povinnosťou dodržiavať ústavné princípy predpokladané Ústavou SR. Máme za to, že vyššie uvedené určenie daní je v rozpore s ústavným princípom proporcionality a právnej istoty.“.

Na tomto základe skupina poslancov navrhuje, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že „Ustanovenie § 2 ods. 4 písm. a) a b) VZN obce Draňov nie je v súlade s Článkom 1 ods. 1, Článkom 2 ods. 2, Článkom 12 ods. 4, Článkom 13 ods. 1 písm. a) a ods. 2 až 4, Článkom 20 ods. 1 a Článkom 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“.

I.2 K namietanému nesúladu § 4 ods. 1 písm. k) VZN obce Drahňov s príslušnými ustanoveniami ústavy

Vo vzťahu k namietanému nesúladu § 4 ods. 1 písm. k) VZN obce Drahňov s príslušnými ustanoveniami ústavy skupina poslancov poukazuje na jeho znenie [„Správca dane oslobodzuje od dane z pozemkov tieto pozemky:... k) pozemky okrem pozemkov v zastavanej časti obce, na ktorých vykonávajú samostatne hospodáriaci roľníci svoju podnikateľskú činnosť.“] a v tejto súvislosti, zdôrazňujúc, že „Účelom a cieľom zákona 582/2004 Z. z. a aplikácia jeho ustanovení prenesená do normotvornej činnosti obce v podobe vydania VZN nemôže viesť k neprímeraným zásahom do práv tretích osôb (vlastníckeho práva a práva podnikat’),“ tvrdí, že „predmetné ustanovenie VZN obce Drahňov obmedzuje a zasahuje do výkonu podnikania dotknutých subjektov, nakoľko neprímeranými zásahmi do určovania sadzieb daní (aj v podobe oslobodenia od platenia dane) zvyhodňuje (diskriminuje v pozitívnom či v negatívnom zmysle) fyzické či právnické osoby v závislosti od toho, či ich výrobný prostriedok alebo výrobná činnosť sa realizuje v tej ktorej časti obce, resp. v závislosti od toho, či predmetný subjekt podniká ako právnická osoba alebo samostatne hospodáriaci roľník vykonávajúci poľnohospodársku výrobu ako svoju hlavnú činnosť“.

Máme za to, že zákonné obmedzenia a limity musia byť ústavne konformné a nesmú viesť k zákonnému zvyhodňovaniu alebo znevýhodňovaniu subjektov práva len na základe ich príslušnosti k právnej forme, resp. lokalite, v ktorej dotknuté subjekty realizujú obsah svojho vlastníckeho práva a práv odvodených od tohto práva alebo vykonávajú svoju podnikateľskú alebo inú činnosť. V právnom prostredí, v ktorom nie je stanovená maximálna možná hranica dane z nehnuteľností (pre jednotlivé skupiny pozemkov a druhy stavieb) v spojitosti s § 17 ods. 2 písm. l) Zákona č. 582/2004 Z. z. a aj § 4 ods. 1 písm. k) je zásadným spôsobom porušený princíp rovnosti subjektov pred právom a zásada proporcionality. VZN obce Drahňov diskriminuje právnické osoby voči osobám fyzickým na základe príslušnosti k právnej forme, a tiež zavádza diskrimináciu subjektov práva v závislosti od územia, v ktorom realizujú svoje základné právo podnikat’, a zároveň svoje právo vlastniť majetok a čiastkové práva odvodené od vlastníckeho práva. Máme za to, že takéto pozitívne diskriminovanie istej skupiny subjektov vymedzených v § 4 ods. 1

písm. k) VZN obce Dražňov na úkor právnických osôb, ktoré vykonávajú tú istú podnikateľskú činnosť je neprípustné (rešpektujúc zásady proporcionality a rovnosti subjektov práva) a z tohto dôvodu porušením Článku 12 ods. 4, Čl. 13 ods. 1 písm. a) a ods. 2 až 4 a Čl. 35 ods. 3 Ústavy SR.“.

Na tomto základe skupina poslancov navrhuje, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že „Ustanovenie § 4 ods. 1 písm. k) VZN obce Dražňov nie je v súlade s Článkom 1 ods. 1, Článkom 2 ods. 2, Článkom 12 ods. 4, Článkom 13 ods. 1 písm. a) a ods. 2 až 4, Článkom 20 ods. 1 a Článkom 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“.

I.3 K namietanému nesúladu § 3 ods. 4 písm. e) VZN obce Dražňov s príslušnými ustanoveniami zákona o miestnych daniach

Vo vzťahu k namietanému nesúladu § 3 ods. 4 písm. e) VZN obce Dražňov s príslušnými ustanoveniami zákona o miestnych daniach skupina poslancov najprv konfrontuje jeho znenie s textom druhej a tretej vety § 12 ods. 2 zákona o miestnych daniach a v nadväznosti na to uvádza:

„Pri porovnaní najvyššej a najnižšej sadzby dane pre jednotlivé druhy stavieb určených vo VZN obce Dražňov je zrejmé, že tieto nerešpektujú zákonný limit 40-násobku ustanovený v § 12 ods. 2 Zákona č. 582/2004 Z. z.

Najnižšia sadzba dane pre druh stavieb podľa § 3 ods. 4 písm. a) VZN obce Dražňov je vo výške 0,0264 Eur. Najvyššia sadzba dane pre druh stavieb podľa § 3 ods. 4 písm. e) VZN obce Dražňov je vo výške 1,0622 Eur. Rešpektovaním § 12 ods. 2 Zákona č. 582/2004 Z. z. najvyššia možná prípustná sadzba dane pre druhy stavieb vo VZN obce Dražňov by mala byť vo výške $40 \times 0,0264 = 1,056$.

Pri porovnaní najvyššej a najnižšej sadzby určenej vo VZN obce Dražňov pre jednotlivé druhy stavieb je zrejmé, že sadzba dane podľa § 3 ods. 4 písm. e) VZN obce Dražňov presahuje 40-násobok najnižšej sadzby dane určenej pre druh stavieb podľa § 3 ods. 4 písm. a) vo VZN obce Dražňov.

Na základe vyššie uvedeného máme za to, že ustanovenie § 3 ods. 4 písm. e) VZN obce Dražňov je v rozpore s § 12 ods. 2 Zákona č. 582/2004 Z. z.“

Na základe uvedeného skupina poslancov navrhuje, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že „Ustanovenie § 3 ods. 4 písm. e) VZN obce Drahňov nie je v súlade s ustanovením § 12 ods. 2 Zákona č. 582/2004 Z. z. v spojitosti s ustanovením § 10 ods. 1 Zákona č. 582/2004 Z. z.“.

I. 4. K namietanému nesúladu § 7 písm. a) VZN obce Jastrabie pri Michalovciach, namietanému nesúladu § 7 písm. a) VZN obce Iňačovce a namietanému nesúladu ustanovení § 3 ods. 1 písm. a) a b) VZN obce Čečehov s príslušnými ustanoveniami ústavy

Vo vzťahu k namietanému nesúladu § 7 písm. a) VZN obce Jastrabie pri Michalovciach [podľa neho je ustanovená ročná sadzba dane z pozemkov (orná pôda, chmeľnice, vinice a ovocné sady) v jej katastrálnom území vo výške 1 %], namietanému nesúladu § 7 písm. a) VZN obce Iňačovce [podľa neho je ustanovená ročná sadzba dane z pozemkov (orná pôda, chmeľnice, vinice a ovocné sady) v jej katastrálnom území tiež vo výške 1 %] a k namietanému nesúladu ustanovení § 3 ods. 1 písm. a) a b) VZN obce Čečehov [podľa ktorých je ustanovená ročná sadzba dane z pozemkov (orná pôda, chmeľnice, vinice, ovocné sady a tiež trvalé trávnaté porasty) v jej katastrálnom území tiež vo výške 1 %] s príslušnými ustanoveniami ústavy skupina poslancov uplatňuje analogickú argumentáciu ako vo vzťahu k § 2 ods. 4 VZN obce Drahňov.

Na tomto základe skupina poslancov navrhuje, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že „Ustanovenie § 7 písm. a) VZN obce Jastrabie pri Michalovciach č. 1/2012 o miestnych daniach... Ustanovenie § 7 písm. a) VZN obce Iňačovce Č. 2/2007 o miestnych daniach... Ustanovenie § 3 ods. 1 písm. a) a b) VZN obce Čečehov nie je v súlade s Článkom 1 ods. 1, Článkom 2 ods. 2, Článkom 12 ods. 4, Článkom 13 ods. 1 písm. a) a ods. 2 až 4, Článkom 20 ods. 1 a Článkom 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“.

Súčasťou návrhu skupiny poslancov je aj návrh na pozastavenie účinnosti napadnutých ustanovení zákona o miestnych daniach a napadnutých ustanovení VZN obcí

Drahňov, Jastrabie pri Michalovciach, Iňačovce a Čečehov, „a to až do rozhodnutia Ústavného súdu vo veci samej“.

Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 248/2012-40 z 10. mája 2012 konanie vo veci namietaného nesúladu

- ustanovení § 2 ods. 4 písm. a) a b) a § 4 ods. 1 písm. k) VZN obce Drahňov č. 1/2012 zo 6. decembra 2011 o miestnych daniach a o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území obce Drahňov,

- ustanovenia § 7 písm. a) VZN obce Jastrabie pri Michalovciach č. 1/2011 z 10. decembra 2010 o miestnych daniach,

- ustanovenia § 7 písm. a) VZN obce Iňačovce č. 2/2007 zo 14. decembra 2007 o miestnych daniach a

- ustanovení § 3 ods. 1 písm. a) a b) VZN obce Čečehov č. 4/2011 zo 7. decembra 2011 o miestnych daniach a poplatkoch na kalendárny rok 2012

s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 4, čl. 13 ods. 1 písm. a), ods. 2 a 4, čl. 20 ods. 1 a čl. 35 ods. 1 ústavy, ako aj

namietaného nesúladu ustanovenia § 3 ods. 4 písm. e) VZN obce Drahňov č. 1/2012 zo 6. decembra 2011 o miestnych daniach a o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území obce Drahňov s § 12 ods. 2 v spojení s § 10 ods. 1 zákona o miestnych daniach prijal na ďalšie konanie, pričom zároveň návrhu na pozastavenie účinnosti ustanovení § 2 ods. 4 písm. a) a b), § 3 ods. 4 písm. e) a § 4 ods. 1 písm. k) VZN obce Drahňov č. 1/2012 zo 6. decembra 2011 o miestnych daniach a o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území obce Drahňov, § 7 písm. a) VZN obce Jastrabie pri Michalovciach č. 1/2011 z 10. decembra 2010 o miestnych daniach, § 7 písm. a) VZN obce Iňačovce č. 2/2007 zo 14. decembra 2007 o miestnych daniach a § 3 ods. 1 písm. a) a b) VZN obce Čečehov č. 4/2011 zo 7. decembra 2011 o miestnych daniach a poplatkoch na kalendárny rok 2012 nevyhoveli a konanie prerušil do dňa právoplatného skončenia veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. PL. ÚS 5/2012.

Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd nálezom sp. zn. PL. ÚS 5/2012 z 22. januára 2014 návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy vo veci namietaného nesúladu ustanovení § 8 ods. 2 druhej a tretej vety, § 12 ods. 2 druhej a tretej vety a § 17 ods. 2 písm. l) zákona o miestnych daniach s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 4, čl. 13 ods. 1 písm. a), ods. 2 a 4, čl. 20 ods. 1 a čl. 35 ods. 1 ústavy nevyhoveli, ústavný súd pokračoval v konaní vedenom ústavným súdom pod sp. zn. IV. ÚS 248/2012.

II.

V konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy ústavný súd postupuje podľa príslušných ustanovení prvého oddielu druhej hlavy zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Podľa § 41a ods. 4 zákona o ústavnom súde ak preskúmané právne predpisy stratia platnosť pred vyhlásením nálezom ústavného súdu, konanie sa zastaví.

Výzvami zo 4. júna 2014 si ústavný súd od obecných zastupiteľstiev obcí Iňačovce, Čečehov, Jastrabie pri Michalovciach a Draňov ako účastníkov konania vyžiadal v čase doručenia návrhu skupiny poslancov platné a účinné VZN obcí, ako aj ich v súčasnosti platné a účinné znenia.

Z odpovedí obecných zastupiteľstiev obcí Iňačovce, Čečehov a Draňov na predchádzajúce výzvy ústavného súdu ústavný súd zistil, že

- VZN obce Draňov č. 1/2012 zo 6. decembra 2011 o miestnych daniach a o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území obce Draňov bolo zrušené všeobecne záväzným nariadením obce Draňov č. 1/2013 o miestnej dani z nehnuteľností s účinnosťou od 1. januára 2013,

- VZN obce Iňačovce č. 2/2007 zo 14. decembra 2007 o miestnych daniach bolo zrušené všeobecne záväzným nariadením obce Iňačovce č. 1/2013 o miestnej dani z nehnuteľností s účinnosťou od 1. januára 2013,

- VZN obce Čečehov č. 4/2011 zo 7. decembra 2011 o miestnych daniach a poplatkoch na kalendárny rok 2012 bolo zrušené všeobecne záväzným nariadením obce Čečehov č. 1/2012 o miestnej dani z nehnuteľností s účinnosťou od 1. januára 2013.

Z príloh predložených Obecným zastupiteľstvom obce Jastrabie pri Michalovciach ústavný súd zistil, že VZN obce Jastrabie pri Michalovciach č. 1/2011 z 10. decembra 2010 s účinnosťou od 1. januára 2011 zrušilo VZN č. 1/2009 o miestnych daniach. Dňa 10. decembra 2012 bolo Obecným zastupiteľstvom obce Jastrabie pri Michalovciach prijaté VZN č. 1/2013, z ktorého § 45 vyplýva, že sa ním s účinnosťou od 1. januára 2013 zrušilo „*Všeobecne záväzné nariadenie obce Jastrabie pri Michalovciach č. 1/2009 o miestnych daniach*“. Vychádzajúc z predloženej dokumentácie, ústavný súd dospel k záveru, že v citovanom § 45 VZN obce Jastrabie pri Michalovciach č. 1/2013 o miestnych daniach došlo k zjavnej chybe v označení všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorý bol s účinnosťou od 1. januára 2013 zrušený (správne má byť „*Všeobecne záväzné nariadenie obce Jastrabie pri Michalovciach č. 1/2011 o miestnych daniach*“, pozn.), keďže k zrušeniu VZN obce č. 1/2009 o miestnych daniach došlo už VZN obce Jastrabie pri Michalovciach č. 1/2011 z 10. decembra 2010 s účinnosťou od 1. januára 2011. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ustálil, že VZN obce Jastrabie pri Michalovciach č. 1/2013 o miestnych daniach bolo zrušené VZN obce Jastrabie pri Michalovciach č. 1/2011 o miestnych daniach s účinnosťou od 1. januára 2013.

V súvislosti s uvedeným zistením ústavný súd zdôrazňuje, že v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 ústavy je v zásade oprávnený posudzovať len súlad platných právnych predpisov, ich častí, prípadne niektorých ich ustanovení s právnymi predpismi vyššej právnej sily, čo možno okrem iného nepriamo odvodiť aj z už citovaného § 41a ods. 4 zákona o ústavnom súde (napr. PL. ÚS 13/08, PL. ÚS 21/98, PL. ÚS 18/02, PL. ÚS 9/02). Uvedené sa týka rovnako tých situácií, keď príslušný orgán obce potom, ako

všeobecne záväzné nariadenie bolo napadnuté oprávnenou osobou na ústavnom súde, toto všeobecne záväzné nariadenie sám zruší (II. ÚS 6/99, II. ÚS 63/98, II. ÚS 1/01).

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu zároveň vyplýva, že v niekoľkých (ojedinelých) prípadoch ústavný súd, uprednostňujúc materiálne chápanie ochrany ústavnosti pred formálno-technickým prístupom k preskúmvaniu návrhov na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 ústavy, postupoval nad formálny rámec § 41a ods. 4 zákona o ústavnom súde, keď preskúmaval meritórne návrh na začatie konania aj v tom prípade, ak niektoré z napadnutých ustanovení príslušného právneho predpisu v priebehu konania pred ústavným súdom síce stratili platnosť a boli nahradené novými ustanoveniami schválenými novelizáciou príslušného právneho predpisu uskutočnenou po doručení návrhu ústavnému súdu, a to v prípadoch, ak neskôr schválené znenie napadnutých ustanovení príslušného právneho predpisu bolo taktiež v zjavnom „napätí“ s argumentáciou navrhovateľov, t. j. nedošlo k podstatnej vecnej zmene napadnutej právnej úpravy predmetnej problematiky, ale v zásade len k zmene jej legislatívno-technického vyjadrenia, čo nemalo relevantný dopad na predmet konania tak, ako ho svojím návrhom vymedzili navrhovatelia (m. m. pozri PL. ÚS 13/08, PL. ÚS 5/2012). Ústavný súd v tejto súvislosti podotýka, že vo všetkých doterajších prípadoch, v ktorých uplatnil (výnimočne) postup nad formálny rámec § 41a ods. 4 zákona o ústavnom súde, došlo k zmene napadnutých ustanovení príslušného právneho predpisu prostredníctvom jeho novelizácie, t. j. ani v jednom prípade nešlo o situáciu, keď došlo k zrušeniu právneho predpisu, ktorý bol „nositeľom“ napadnutých ustanovení. V konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci podľa názoru ústavného súdu neexistujú argumenty v prospech prekročenia dosiaľ uplatňovaného prístupu, ktorý by zjavne prekračoval medze tolerovateľného súdneho aktivizmu.

S prihliadnutím na skutočnosť, že v preskúmvanej veci nedošlo k nahradeniu napadnutých ustanovení VZN obcí Drahňov, Jastrabie pri Michalovciach, Iňačovce a Čečehov v súčasnosti platnými a účinnými ustanoveniami prostredníctvom novelizácie napadnutých VZN, ale po ich zrušení ako celku a vydaní nových všeobecne záväzných nariadení obcí, neprichádza do úvahy, aby ústavný súd postupoval nad (formálny) rámec § 41a ods. 4 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd preto konanie o návrhu skupiny

poslancov v súlade s § 41a ods. 4 zákona o ústavnom súde zastavil, keďže VZN obce Drahňov č. 1/2012 zo 6. decembra 2011 o miestnych daniach a o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území obce Drahňov, VZN obce Jastrabie pri Michalovciach č. 1/2011 z 10. decembra 2010 o miestnych daniach, VZN obce Iňačovce č. 2/2007 zo 14. decembra 2007 o miestnych daniach a VZN obce Čečehov č. 4/2011 zo 7. decembra 2011 o miestnych daniach a poplatkoch na kalendárny rok 2012 v čase rozhodovania ústavného súdu o návrhu skupiny poslancov už stratili platnosť.

Nad rámec tohto uznesenia ústavný súd uvádza, že nič nebráni tomu, aby skupina poslancov, prípadne iný oprávnený subjekt, podali nový návrh na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. c) ústavy smerujúci proti v súčasnosti platnému a účinnému zneniu príslušných ustanovení všeobecne záväzných nariadení obcí Drahňov, Jastrabie pri Michalovciach, Iňačovce alebo Čečehov o miestnych daniach.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. septembra 2014